

Poština plačana v gotovini.

27

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

1924

Številka 7.

Vsebina:

Ravnatelj Belle †	97	Kako zdravimo nosečo?	104
Pomisleki k članku „Moj izvorni način narejanja rojev	98	Mokrota v A.-Ž. panjih po zimi.	105
Vosek — dragocen pridelek	99	Opazovalne postaje	106
Solnčni talilnik za vosek	101	Društvene vesti	108
Čebelno ropanje pa še kaj	103	Vesti iz podružnic.	109
		Drobiž	110

Listnica uredništva.

Že večkrat se je opozarjalo, da je uredniški sklep 25. vsakega meseca, pa se še vedno čujejo pritožbe, da to ali ono poročilo ni prišlo v list. Kar prejme uredništvo po 25., ne more priti v številko od

tistega meseca, ampak se odloži za prihodnjo številko. — Gg. sodelavce ponovno prosim, da pišejo razločno, s tinto, dovolj narazen in samo po eni strani papirja.

Pozor! Čebelarji z A. Ž. panji. Pozor!

Najhitrejša in najlažja odzemanje medu — z najmanjšo muko za čebelarja in čebele dosežete, če uporabljate za ometanje čebel najboljše

sipalnik „IDEAL“

(opisan in narisano v 7. številki „Čebelarja“.)

Založila in prodaja jih à 120.— Din:

Čebel. podr. za Ljubljano in okolico na Miklošičevi cesti št. 9 — sodnija — v pisarni ravnatelja ljubljanske jetnišnice.

Blagovni oddelek Čebelar-skega društva v Ljubljani

prodaja

fine kozarce

za 1 kg medu po znižani ceni

à 5 Din.

DOMAČI VRT

Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo.

Priredil M. Humeck.

Cena Din 48.—, vezano Din 60.—.

Kdor hoče obdelovati svoj vrt tako, da mu bo prinašal največ dobička, naj si to knjigo omisli. Preizkušeni nasveti te knjige mu bodo mal izdarek za njo stotero nadomestili. Knjiga je bogato ilustrirana in obsega 69 podob v besedilu in 2 barvni tabeli. — Knjiga se naroča v

Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.

Urejuje M. Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica šte. 21.

Letnik XXVII.

Ljubljana, dne 1. julija 1924.

Štev. 7.

Ravnatelj Belle †.

Z.

»Čebelarstvo je šport!« Tako mi je pred kakimi 20. leti zabrusil v obraz dne 30. maja t. l. umrli Belle, ravnatelj kmetijske šole v Št. Jurju ob j. žel. Da me je s tem zadel v živo, lahko uvidijo posebno tisti, ki poznajo mene in prva leta mojega čebelarjenja. Bil sem namreč takrat pravcati čebelarski norec, ki sem se z vso vnemo zaganjal v čebelarstvo, navduševal zanj ljudi, in jih organiziral, ter imel pri tem tudi nekaj uspehov. Kmetijski strokovnjak pa si je upal trditi, da je čebelarstvo šport, in to pri tako važni nalogi, kakor jo ima naša

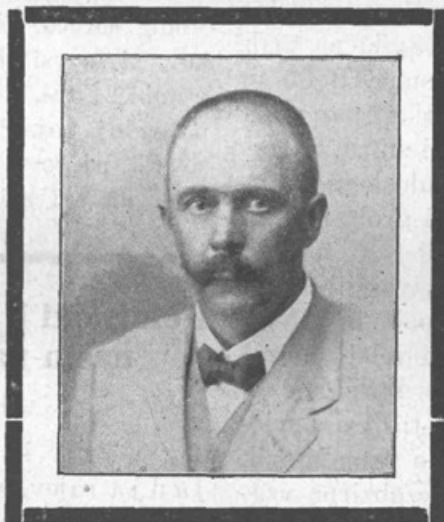
čebela za oploditev cvetja! Huda zamera pa se je pozneje ublažila v osebno prijateljstvo, ko je bil namreč rajni Belle leta 1909. imenovan za ravnatelja na Št. Jurski kmetijski šoli, je sam podpiral čebelarstvo in postal čebelar, prirejal na zavodu čebelarske shode in skrbel tudi za čebelarski pouk učencev, ter večkrat povdarjal, da čebelarstvo dandanes razmeroma največ nese.

Kar se tiče Belle-tovega značaja, je

menda v zgorajšnjih vrstah dovolj opisano. Prvi utis ni bil ravno prikupljiv, skoraj odbijajoč. Govoril je navadno malo, večkrat z zaničljivim nasmehom. To pa je običajen znak vseh poštenih ljudi, ki govorijo tako, kakor mislijo in ki jih lahko primerjamo z dobrim jedrom v robotih luščinah. Tembolj je moral vzljubiti Belle-ta vsak, ki je imel večkrat ž njim opraviti in spoznal njegovo zlato dušo. Umevno je torej, da je bilo število njegovih prijateljev nepregledno, kar je tudi pokazal pogreb. Radi smo iskali njegovo družbo, ker je znal biti tudi vesel in zabaven, doma pa je bil tudi redkokdaj sam, ampak

je imel navadno obisk, k čemur še omenim, da je bila njegova hiša izredno gostoljubna. Sicer pa je bila tudi njegova reprezentacija velika.

Rajni Belle je bil zelo delaven. Današnja kmetijska šola v Št. Jurju je njegovo delo. Koliko skrbi in organizatoričnega talenta je bilo treba, uvidi le tisti, ki je zavod videl in upošteva, da je vse to postalo v teku 15 let iz nič. Kljub temu si je našel rajni Belle še čas za

književno delo. Kolikokrat sem se čudil, ko sem našel v starejših strokovnih listih in brošurah delo njegovega peresa, pa ne samo v naših, tudi v nemških, iz katerega zadnjega dejstva sem lahko ugotovil, da je imel Belle tudi drugod ugled. Skoro ni bilo »Kmetovalca«, v katerem bi ne bilo kakega Belle-tovega spisa. Pred kratkim je izšlo njegovo obširno »Sadjarstvo«, kateremu bi naj sledilo enako delo za vinogradništvo, nahajajoče se v rokopisu. Razen tega je Belle pridno organiziral. Ustanovil je »Sadjarsko društvo«, in ko se je njega sedež preselil v Ljubljano, je takoj ustanovil sadjarsko podružnico za Št. Jur in okolico, vodil ves čas Št. Jursko kmetijsko podružnico in v njej posebno gledal na živinorejo, ker je dobro vedel, da je ta panoga za tukajšnjega kmeta najvažnejša. Cel kup kolajn in odlikovanj je najboljši zrcalo za Belle-tovo delo in oceno njegovih uspehov. — In vsemu temu pridnemu delu je napravila na mah konec mnogo prezgodnja smrt. Belle je imel šele 57 let, in bil videti zdrave močne narave, tako da nihče ni slutil, da zavratna bolezen že dolgo, a dosledno koplje jamo za njegov prerani grob. Koliko bi bil še lahko Belle storil za našega kmeta! Kako bi mu bili privoščili nekaj odpočitka po tako trudapolnem delu, katerega si je tudi že sam želel, pa začasno še ni mogel misliti nanj, ker je bilo še treba poprej oskrbeti dva »črvička«, kakor se je opetovano sam izrazil. Pa pride kruta smrt in brezobzirno vzame človeka, potrebnega za človeštvo in še bolj za rodbino, ji iztrga dobrega moža in skrbnega očeta in tako uniči lepo rodbinsko življenje. In zakaj? Na to vprašanje ni drugega odgovora kakor prepričanje, da je človek le prah, navadna igrača krute usode. Kakor veter s cestnim prahom, tako pomete usoda človeka s sveta.

Belle-ta ni več. Njegovi telesni ostanki so legli v ono zemljo, ki mu je bila tako vztrajna življenska sotrudnica.

Ni pa umrl tudi spomin na dobrega, pridnega človeka, ki ostane svet njegovim prijateljem, njegova dela pa trajen kažipot njegovemu rodu.

Če ti ugrabi smrt prijatelja, boš nehote začel preštovati, kdo ti je še kaj ostal, posebno, če imaš večjo dobo svojega življenja že za seboj. Človek si v poznejših letih ne išče med mlajšimi prijateljev, ampak se krčevito drži starih znancev, vsled česar ga taki smrtni slučajji vedno bolj hudo prijemajo. Podoben je drevesu, vejice so njegovi prijatelji. Ko se začnejo sušiti druga za drugo veje, pride na vrsto kmalu tudi deblo. Taka veja je bil za mene Belle. Moje drevo se je že precej osušilo. Morda bo treba kmalu misliti na slovo in reči ljubim čebelam za vedno — z Bogom!

Velik blagoslov. G. Franc Črnivec iz Vodice poroča, da je dobil od 11 plemenjakov, ki so vsi rojili, 19 rojev in sicer vse v dobi 24 dni. 8. maja je bil prvi, 2. junija pa zadnji roj. Posebno čudno je pa to, da se vsi njegovi sosede čebelarji pritožujejo, da pri njih pa nočejo čebele rojiti.

Pomisleki k članku »Moj izvirni način narejanja rojev.«

Fr. D. Jug.

Novi izvirni način narejanja rojev, kakor ga opisuje v zadnji številki »Slov. Čebelarja« gosp. H. Peternel, je res prav mojstersko zamišljen. Toda poslužiti bi se ga mogel le tisti, ki je tako srečen, da ima že ob koncu maja meseca polno medišče medu. Da ima gospod Peternel ravno ob istem času godne plemenjake za roj, ko mu je treba točiti med, se mora pripisovati le posebnemu slučaju. To je mogoče le v krajih, kjer je prav rana spomladna paša. Toda takih krajev je v Sloveniji bolj malo. V splošnem se po naših krajih začne glavna iz-

datna paša v začetku junija, pri nas na Gorenjskem pa šele drugo polovico junija meseca. Spomladna paša na sadnem drevju, vresju in borovnici izda navadno komaj toliko, kolikor potrebujejo čebele za svoj razvoj. Kdor pa hoče glavno pašo dobro izkoriščati, mora imeti svoje plemenjake do viška razvite že pred glavno pašo. Kadar pa so plemenjaki do viška razviti, tedaj začnejo na roj nagnjeni panji staviti matičnike in se pripravljati na roj še preden se glavna paša začne. Razume se, da čebelar, ki misli roje delati, ne bo mogel odlašati do tistega časa, da se mu bo medišče napolnilo in da bi šele tedaj ob priliki točenja delal roje, kajti takrat je rojilna doba že davno minula. Pri nas v najboljšem slučaju točimo prvič koncem junija meseca, sicer pa, če je srednja paša, šele v začetku julija, kajti ako nas ne sili potreba ali pomanjkanje prostora v medišču, je nespametno med točiti prezgodaj, ker še ni dozorel.

Če bi po naših gorskih krajih hoteli po tem receptu delati roje, bi bili za naše razmere prepozni, ker po glavni paši julija meseca, ako ni izredne gozdne paše, navadno pri nas paša za dobo treh tednov preneha. Na jesensko pašo pa se tukaj v gorskih krajih ni zanesti. Kako naj bi se torej tako pozno ustanovljene družine opomogle do potrebnega viška?

Po mojem prepričanju mora biti vsak narejeni ali naravni roj ustanovljen vsaj deset dni pred glavno pašo, da kolikor toliko izkoristi dobro pašo in nabere nekaj potrebnega živeža za zimo že v poletnem času.

Glede reje slabičev čez zimo se gospod Peternel malo moti. Vsak praktičen čebelar, ki ima v svojem čebelnjaku čez zimo več plemenjakov, bo skrbel da bo prezimil tudi par rezervnih matic, da izgubo nadomesti, če bi slučajno kateremu plemenjaku pozimi matica padla. Rezervne matice se najlaže prezimijo po

tri skupaj v enem eksportnem panju, ki je znotraj dvakrat predeljen in ima zunaj tri izletnice. Panj je treba v jeseni dobro založiti z živežem, družine se med seboj ogrevajo in prav dobro prezimijo. Spomladi, ako matic ne potrebujemo, lahko dve odstranimo, vse tri družine pa združimo v eno, pa nimamo več slabičev, ampak en krasen plemenjak.

Vosek — dragocen pridelek.*

Fr. D. Jug.

Kako prav ima gospod Jurančič v 4. številu »Sloven. Čebelarja«, ko piše o pomanjkanju voska, ter opominja čebelarje, da naj vredijo svoj obrat na večjo produkcijo voska, da zadostijo vsaj svojim lastnim potrebam. Gospodu Jurančiču se posebno čudno zdi, kako danes ljudje čebelarijo, da morajo toliko satnic kupovati.

Jaz se pa temu prav nič ne čudim, ker vidim, koliko je še čebelarjev, ki nič ne cenijo voska. Koliko se ga v marsikaterem čebelnjaku porazgubi po nemarnosti čebelarjevi! Koliko voščin uničijo molji, ker jih čebelar ne predela pravočasno v vosek. In pa nesrečna starodavna navada, da voščine in druge voščene odpadke stlačijo v kepe, in prodajo svečarjem za slepo nizko ceno!

Ker se v sedanjem času že večinoma čebelarji s premakljivim delom in občutno primanjkuje voska za izdelovanje satnic, bo treba na vsak način kreniti na drugo pot, da se odpomore tej nepriiliki. Po mojem mnenju sta zato dve poti. Prva je, da se vsi čebelarji organizirajo in svoj preostali vosek prodajo edino le čebelarskemu dru-

* K spisu tega članka me je napotilo blagajniško poročilo na občnem zboru. Glej 3. števil. lanskega letnika str. 134., in pa zadnji Jurančičev članek o pomanjkanju voska, ter razne pritožbe o pomanjkanju satnic.

štvu ali zadrugi, če se bo ustanovila. V tem oziru bi pa morale sodelovati tudi vse podružnice. One bi imele nalog, od svojih udov sprejemati vosek ter ga skupno pošiljati v Ljubljano v predelavo. Iz Ljubljane naj bi pa zopet podružnicam pošiljale satnice, da jih razdele svojim članom.

Svečarji bi bili s tem malo prizadeti, a oni laže pridejo do voska, nego preprost čebelar začetnik. Če že dobivajo druge sirovine za svoje izdelke iz inozemstva, bodo gotovo dobili lahko tudi vosek, in za svečarja ni tako važno, če ne dobi čistega naravnega voska.

Druga najboljša in tudi najuspešnejša pot bi bila pa ta, da si vsak posebej čebelar (razun čebelarja začetnika) v svojem obratu pridelava najmanj toliko voska, kolikor ga potrebuje zase. Ne mislim tukaj imovitih in izvežbanih čebelarjev, ki čebelarijo v večjem obratu, tem čebeloreja že nese toliko, da si lahko kupijo potrebne priprave za kuhanje in stiskanje voska. A takih je le bolj malo. Večina je le takih čebelarjev v mestih in na deželi, ki čebelarijo v manjšem obsegu, ne toliko iz materialnega, ampak bolj iz idealnega nagiba. Tem se pač ne izplača nabavljati si dragih naprav za kuhanje in stiskanje voska za svoj pičel pridelek. Nekateri se pa tudi ne marajo baviti, češ da v ta namen rajši prodajo nekaj medu, pa si kupijo potrebne satnice. Tako dela večina čebelarjev z malim obratom, in to je zelo napačno, kajti, ako je idealno doma pridelati med, je tudi idealno pridelati vosek, da ni treba segati v mošnjček za drage satnice. Vendar pa mora imeti tudi čebelar, ki čebelari na malo, kak pripomoček, s katerim voščine, pokvarjene in stare sate, trotovino ter razne odpadke voska, pretopi in predela. In tak pripomoček je po mojem mnenju solnčni talilnik.

Ta naprava je vsakemu čebelarju neogibno potrebna. »Slov. Čebelar« je že pred 15. leti opisal v posebnem članku sestavo in uporabo te naprave. Od tedaj pa se o tem nič več ni razpravljalo. Ker jih je med čebelarji še mnogo mlajših, ki tega predmeta še niti ne poznajo, zato bi bilo koristno in potrebno, da uredništvo pogleda v predale starih letnikov »Sloven. Čebelarja« in poišče isti članek, ter ga zopet objavi. (Se je zgodilo. Glej stran 101!) Solnčni talilnik lahko izdelava vsak mizar, da le enkrat enega vidi, kako je sestavljen. Kdor pa ga hoče kupiti, ga dobi pri čeb. društvu v Ljubljani, blagovni oddetek, za 150 Din.

S solnčnim talilnikom lahko vsako drobtinico voščin in voščeni odpadkov spravimo v korist. V čebelnjaku imejmo vedno pripravljeno primerno posodo, da mečemo vanju paberke.

Po moji večletni izkušnji s štedenjem in topljenjem voska v solnčnem talilniku na zgoraj opisani način, se da pridelati ako je dobra čebelna letina, na tri A.-Ž. panje, 1 kg voska. Pri slabjši letini pa na štiri A.-Ž. panje 1 kg voska ali približno $\frac{1}{4}$ kg ali 3 do 4 satnice na en panj. Kdor čebelari stalno v številnih panjih, da ne pusti rojiti, mu zadostuje, da vsakemu panju sleherno leto pri prevešanju odvzame 4 sate in mu da 4 satnice. Ako so sate še dobri, jih lahko porabi za pomnožitev novih družin, starejše pa pretopi. S tem damo tudi čebelam priložnost, da zadostijo svojemu prirodnemu nagonu k izdelovanju satja. Na ta način bi imeli v panjih vedno lepo satje, iz lastnega pridelka.

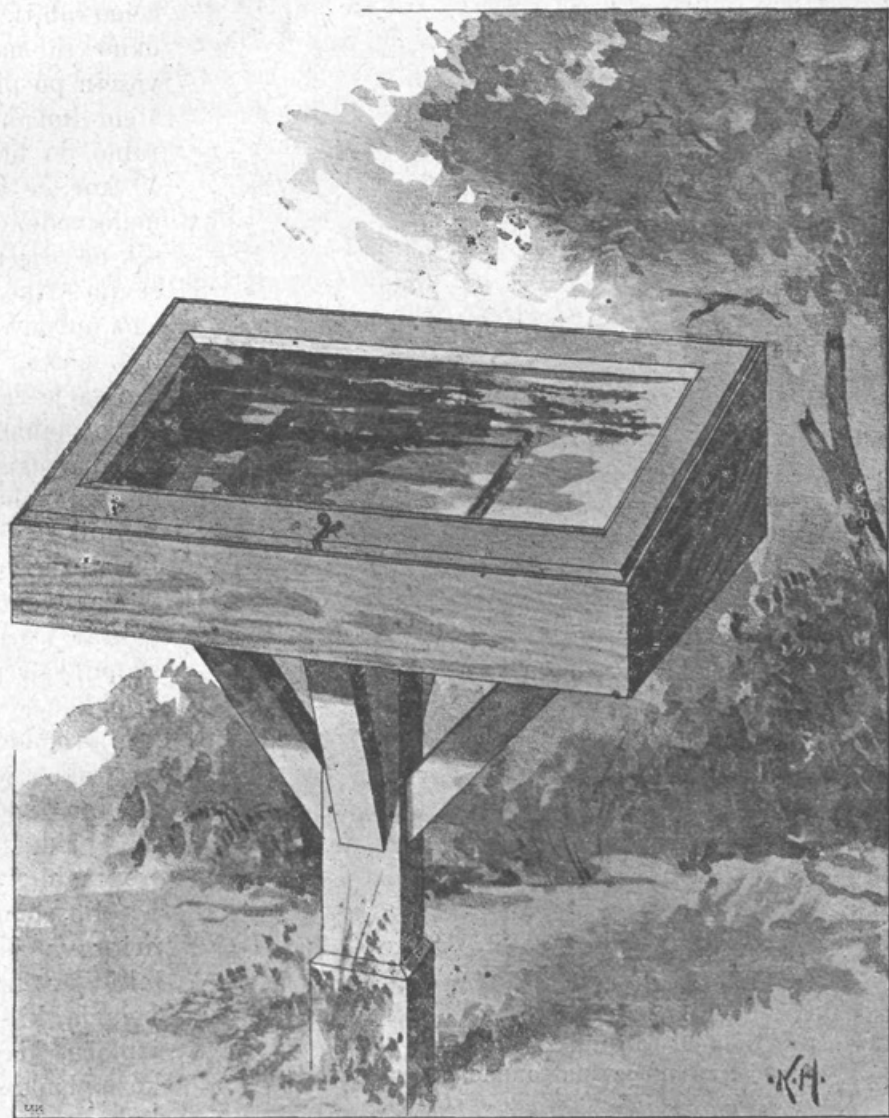
Op. uredn. Glede voska se je letos obrnilo precej na bolje. Nabralo se ga je toliko, da se niti ves ni predelal v satnice, dasi se jih je naredilo blizu 3000 kg.

Solnčni talilnik za vosek.

M. Humek. — Ljubljana.

V XII. letniku »Sloven. Čebelarja« l. 1909. — torej pred 15 leti — sem opisal solnčni talilnik za vosek. Spis je bil

Kako je solnčni talilnik narejen, vsakdo lahko posname iz obeh slik. Boljše pa je, da je nepritrjen na tleh ali da stoji na kakem zaboju, da ga lahko sučemo proti solncu.

Solnčni talilnik za vosek.

Naris. Talilnik je pritrjen na stebriček. Boljše pa je, da se da prosto gibati na vse strani, da ga lahko obračamo za solncem.

pojasnjen s pričujočima slikama. Ker ima malokdo izmed sedanjih društvenih članov omenjeni letnik, menda ne bo odveč, ako čez 15 let zopet opozorimo čebelarje na to pripravo, ki je res vredna, da bi jo imel vsak čebelar.

Za talilnik lahko vzamemo kak zaboju poljubne velikosti. Dobro je, ako ga prikrojimo tako, da je obod na eni strani kakih 10—15 cm višji nego na drugi, da je nekoliko poševno nagnjen proti solncu. Ta naklon dobimo tudi tako, da

talilnik primerno podlagamo, oziraje se na dnevni čas, ali na višino solnea. Zgoraj se mora zabož tesno zapirati z oknom, ki naj ima dve močni šipi, v medsebojni razdalji 2—3 cm. Dno talilnika je dvojno. Spodnje je leseno in pribito na

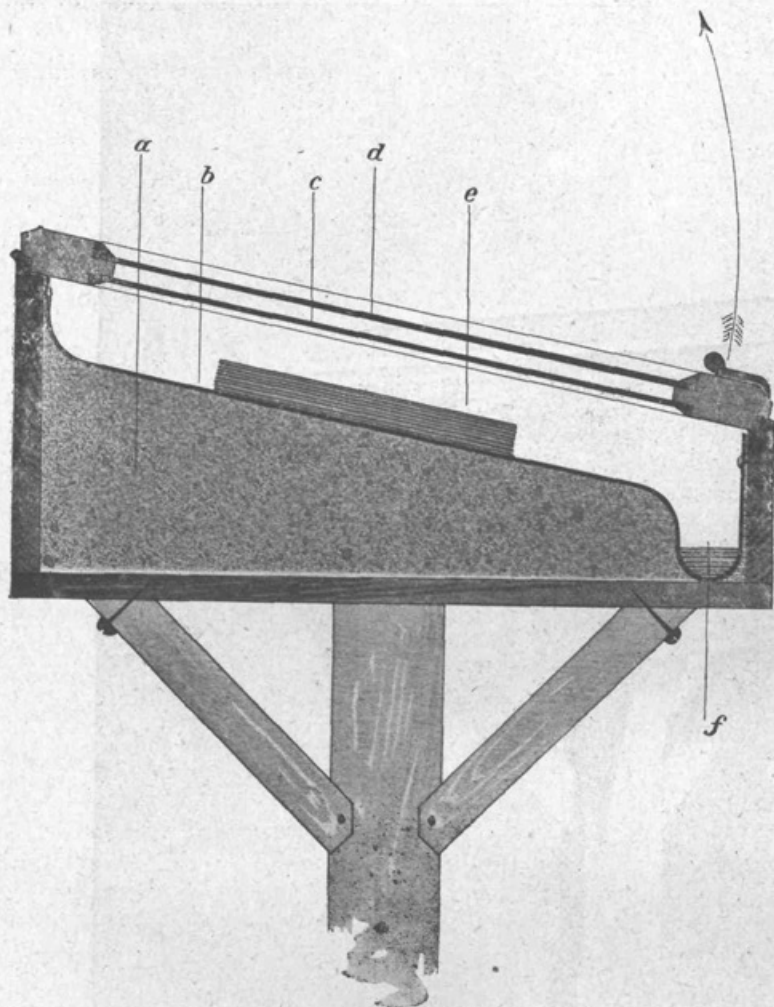
obema dnoma je izpolnjen s kakim slabim prevodnikom toplote (žaganje, pepel itd.).

Talilnik naj stoji v bližini čebelnjaka na prostoru, kamor se posebno upirajo opoldanski solnčni žarki. Ko ga ho-

čemo rabiti, odpremo okno in nadrobimo voščin po pločevinastem dnu in sicer na rahlo do blizu šipe. V koritce nalijemo malo vode, da se vosk ne prijemlje pločevine. Ako je solnčno, mirno vreme julija maseca, je v pol ure satje raztaljeno. Takoj lahko naložimo drugega itd. Tu in tam poberemo iz talilnika tropine in jih stisnemo v kepe, ki se eventualno še enkrat pretale v kropu, ali pa spravijo, ker se tudi lahko prodajo. Sicer pa, ako je vreme ugodno, ne ostane kaj prida voska v tropinah.

Posebno važna priprava je solnčni talilnik za malega čebelarja, ki se mu ne izplača, da bi vsako malenkost voščin kuhal in stiskal.

Ako ima solnčni talilnik, vrže vanj sproti vsako troho satja, namesto, da bi ga shranjeval po zabožih ali vrečah in pasel z njim večje. Tako pa mu pride vse v korist in natečejo se mu sčasoma brez truda in stroškov lepe pogače zlatorumenega voska.

Solnčni talilnik za vosek.

Prerez. a) žaganje, b) pločevinasto dno, c) spodnja šipa, d) gorenja šipa, e) satje, f) vosek.

obod. Kakih 8—10 cm pod šipo je pa gornje dno, ki mora biti iz pločevine. Spredaj, kjer je talilnik najnižji in kjer se odpira okno, je to pločevinasto dno vpognjeno navzdol do spodnjega dna in potem zopet privito do vrha oboda. Na ta način tvori po vsej širini korito, v katerega se steka raztaljen vosek. Pločevinasto dno je okrog in okrog privito navzgor in pribito na obod. Prostor med

Čebelno ropanje pa še kaj.

Fr. Štupar. — Ljubljana.

Kadar vidim kje kaj pisanega o čebelah roparicah, preberem z zanimanjem, nadejajoč se, da končno vendar že pridem do zadostne pojasnitve o nagibih k temu nad vse kvarnemu in obenem ne lahko pojmljivemu ravnanju naše pridne medunoske. Toda skoraj vselej imam občutek, kakor da pisec sam ne ve, kaj je prav za prav na tem, pa bi rad druge prepričal, da ve. Najčešče se daje krivda tistemu, čigar čebele so ropane. Mnogokrat bo menda res tako, vselej pa ta trditev težko da bi držala.

Ni dolgo tega, kar sem čul, kako se je l. 1922. nekje vnela prava ropna vojška. Bilo je ob ajdovi paši. Čebele so imele priliko, nabrati si na ajdi izdatno zalogo, toda namesto na ajdo, so jo ucvrle k nekemu uljnjaku. Po vrtu so letale vse križem kar na gosto in po drevju so sedele v celih gručah kakor ob rojenju, prežeč, kako bi prišle v panje. Čebelar si ni vedel razlagati vzroka temu navalu in ni mogel kaj ogromni množini roparic. Žalosten in jezen je ugotovil, da bodo drugi čebelarji iztočili precej medu, ki so ga nabrale njegove čebele. V tem primeru se čebelar ni zavedal krivde in nedostajanje paše tudi ni bilo vzrok. Kaj je torej nagnilo čebele k ropanju?

Opisujoč razširjanje naše čebele po Ameriki pravi Hahn med drugim takole: »Končno sploh ni bilo gotovo, ali je bila vpeljava naše čebele povsodi popolnoma brez prigovora, kajti, ko so prišle prve v Brazilijo, so se baje v kratkem času odvadile nabiranja medu.* Vsekako so čebele, ki so prišle po l. 1764. s tedaj španske Floride na Kubo, s tako silo padle po sladkornicah, da so jim bile prava nadloga. To ni neverjetno; še pred nekaterimi leti so časopisi poročali, da je sladkorne tvornice okrog Pariza silno

nadlegovalo na tičose čebel, ki so prišle tja sladkor krast.«

Potemtakem je včasih vzrok ropanju prilika, da čebele lahko dobe porabnih snovi. Tudi lanski »Čebelar« (1923) pravi na 128. strani, da je čebelno ropanje razvada.

Pa bodi ropanje to ali to, vsekako je v čebelarstvu veliko zlo, ki povzroča škodo, jezo in sovraštvo. Stremeti moramo po tem, da spoznamo njega vzroke in najdemo sredstva, da ga preprečimo in se ga ubranimo. Zato bi bilo dobro, da bi vsi izkušeni čebelarji povedali svoje izkušnje, in iz teh poročil bi se končno sestavilo izvestje v sedanjem poznanju te prevažne zadeve. Prihodnjost bi temu izvestju dodajala ali odvzemala, kakor bi kazale nove izkušnje. »Slovenski Čebelar« bi nedvomno rad objavljaval taka poročila, saj so se že nekatera vprašanja zbistrila na ta način.

Potem pa še nekaj! Prav zato, ker je čebelno ropanje v čebelarstvu tako važno, je med čebelarji jako mnogo prav zanimivih pripovedek o ropanju, pošiljanju čebel na rop, pridrževanju in vračanju roparic itd. Te in druge čebelarske pripovedke, reke, pesmi, vraže itd., sploh vse čebelarstvo zadevajoče narodno blago bi bilo dobro zbrati, da se reši poza-be in se zlasti ukoristi, kar je za to sposobnega. Urednik »Sl. Čebelarja« bi gotovo rade volje sprejemal poslano mu tozadevno narodno blago ter ga potem izročil kakemu folkloristu, da ga prouči, uredi in raztolmači. (Prosim! op. ured.)

Ne smemo misliti, da so v narodnih pripovedkah itd. same prazne marnje; često je v njih skrito zlato zrnje, ki ga je treba izluščiti, kar pa zmore le tega več človek. Prirodoznanec Francé se spoštljivo spominja preprostega moža, ki ga je vodil v težko dostopne kraje, hvali njega poznanje prirode in pravi: »Ob spominu na tega moža spoznavam, kako smo si sami izsušili obilen vir resnične modrosti, ker take ljudi tako malo cenimo v kulturi, ker smo vse izkušnje

* Hahn torej o tem ni prepričan, ampak samo domneva. Op. pis.

ljudstva izgnali iz znanstva. In večkrat se mi zdi, kakor da bi prirodna ljudstva vedela skoraj vse, kar je v prirodi važno in kar o njej res moremo »vedeti«, — toda pri njih je to skrito, odeto v pripovedkah, vražah in pregovorih, ali pa nepovedano umrje (izgine), ker ni nihče po njem vprašal.«

V narodnem blagu imamo skrit še marsikak zaklad; zakaž bi ga ne dvignili, če se to lahko zgodi? Zgodi se pa lahko, ker ni drugega treba, kakor da vsak čebelar, ki kaj takega ve, to zapiše in pošlje uredništvu »Slov. Čebelarja«. Kar bo še dalje treba, se bo zgodilo kakor sem gori povedal.

Kako zdravimo nosečo.

Prevedeno iz češčine po dr. Ant. Schönfeldu.

Bolezen sama ni ozdravljiva in zapade vsaka posamezna bolna čebela smrti. Ozdravijo se pa družine, ki jih je noseča napadla.

Črevesne celice v posamezni čebeli napolnjene z jajčki parasita, se ločijo od črevesne stene in se izlivajo v črevesno prostornino. Namesto odločene celice se sicer tvorijo nove celice, toda ta tvorba se ne vrši tako naglo, kakor podlegajo naslednje celice parasitu. Ta se tako hitro množi, da je kmalu vse črevo napolnjeno z jajčeci parasita, ki prodira v zdrave celice. Včasih pa jajčeca nekaj časa mirujejo in se oživijo šele, če zaidejo v črevo druge čebele.

Za zdravljenje je ugodno, da se noseča apis ne prenaša z jajčeci matice, zato so mlade čebele navadno zdrave. Ako je družina močna, matica zdrava in rodovitna, se družina sama ozdravi. Drugače pa je treba v ozir jemati dve možnosti: ali je družina še malo okužena, ali so pa v obče že vse čebele bolne oziroma okužene.

Ako je epidemija zelo razvita in družina oslABLJENA, je najboljšo sredstvo žveplo, oziroma ogenj. Pod nobenim po-

gojem se ne smejo bolne in oslABLJENE čebele družiti z zdravimi. Zvečer, ko so vse čebele doma, moraš panj zažveplati. Zjutraj prenesi panj na oddaljen kraj vrta, tam izkoplji jamo, v katero položi nekaj slame, na njo zmeteš vse mrtve čebele s panja. S steklom oznaži in odrigni panj, okvirje in vse orodje in vrzi odpadke v jamo. Ako je pa panj manj vreden, ga tudi vrzi v jamo, polij s petrolejem ali špiritom in sežgi in jamo dobro zakrij. Prazno in medeno satovje iz okuženih panjev moraš strogo ločiti od satovja iz zdravih panjev.

Ako epidemija ni zelo napredovala in družina še ni oslABELA, se priporoča zdravljenje. Predvsem glej, da dobi družina zdravo, dobro in rodovitno matico. Mrtve in bolne čebele skusimo odstraniti, zdrave pa preložimo v čist desinficiran panj, bodisi na satnice, ali pa na izdelano satje iz zdravih panjev.

V panju dvignimo na to toploto s tem, da ga dobro odenemo in krmimo, da dobijo čebele veselje do dela, matico pa prisilimo, da pridno zalega. Satje z zalego lahko pridenemo, toda takoj ko so se čebele izlegle, moramo to satje zopet odstraniti.

Med, ki si ga dobil iz okuženega panja, moraš skuhati, ko si mu dodal enako množino vode. Kuhaj ga tako dolgo, da voda izhlapi in ostane čist. Med je dober za domačo porabo, ni pa sposoben za pitanje čebel.

Vosek se kuha v vodi in meša vsaj eno uro, da začne vreti. Kuha se dvakrat. Priporočamo dodati $\frac{1}{4}$ kg soli na eden liter vode, s tem se temperatura zviša. Med vrenjem poginejo jajčeca noseče. Sol se odstrani s tem, da se vosek iznova prekuha v čisti vodi.

Železno čebelarsko orodje obžgemo v ognju in ga na ta način razkužimo. Drugo orodje pa kuhajmo saj pol ure v razpuščenih sodi; na 10 do 20 litrov vode dodamo 1 kg sode.

Panj in satniki se očistijo takole: Panj močimo 24 ur v toplem lugu. Za ta

namen je najbolj pripraven velik kotel. Po 24 urah lug vnovič segrejemo in na to panj izkrtačimo, bodisi z navadno krtačo za tlak ali s slamo. Nato ga v čisti vodi dobro omijemo in na solneč sušimo. Konečno ga ožgimo zunaj in znotraj še z bencinovo svetilko, kakoršno uporabljajo pleskarji.

Ožgejo naj se posebno dobro vse razpoke in špranje in koti, v katerih tičijo največkrat vsakovrstni bacili.

Ko je panj in označeno orodje desinficirano, očistimo še ves čebelnjak s toplo raztopljeno sodo in milom (stene, tla, mize, zdrave panje itd.): tudi naj se vsa oprava na novo prepleska. Tla pred čebelnjakom in okoli njega se polijejo z apneno vodo, zemlja se mora prekoptati in potlačiti.

Glavno pozornost je obrniti na napajališče in bližnje luže. V napajališču naj bo čista in tekoča voda.

Trdi se, da je na Češkem 60% družin bolnih za nosemo in da nastaja vsled tega splošna degeneracija čebel. Nosema je bila in bo. Enkrat nastopa bolj mirno, drugič pa v večjem obsegu, kakor pač uplivajo razni naravni pogoji. Letos se je močno pojavila; njen razvoj je povzročila predvsem huda zima.

Mokrota v A.-Ž. panjih po zimi.

I Cvenkelj. — Ljubno.

Minula izredno dolga in huda zima, ki je imela vrhutega bore malo izletnih dni, je vzela mnogo A.-Ž. panjev. — Splošno se čujejo zaradi tega pritožbe, češ da je A.-Ž. panj slab za prezimovanje. Ni čuda, ako so celo stari teoretično in praktično izšolani in izvežbani čebelarji izgubili mnogo A.-Ž. panjev največ zaradi nesrečne griže. V največ slučajih se dolži gozdni med kot edini povzročitelj griže in ž njo združenega pogina tolikih panjev. Kot mlad čebelar sem mnogo o tem razmišljal in nekaj tudi sam skusil, ter se mi zdi potrebno sedaj,

ko je ta nesrečna zima za nami, o tem poročati »Čebelarju«, da izpregovore in poročajo o tem tako važnem vprašanju tudi stari izkušeni čebelarji.

Tu pri nas je bila letos gozdna paša izborna, ajdova paša bolj slaba. Ker je v najboljših pašnih dneh ob ajdi paša opoldan naenkrat preminula, so se čebele popoldan med seboj ropale. Ostal je torej za zimo večinoma gozdni in jelkov med. Ker čebelarim le v malem obsegu, sem vzimil dne 9. novembra — ko je bilo že mrzlo — svojih 6 A.-Ž., 3 nemške normalne in 7 kranjičev. Že tedaj sem opazil pri A.-Ž. panjih, ki so bili zelo čebelni in posebno z gozdnim medom bogato preskrbljeni na zadnjih vratih nekaj vlage, posebno pa je bil en panj zadaj zelo moker. Sedaj sem vse panje na straneh in zadaj dobro zadelal z otavo, zadaj še z dvema dobrima debelima odejama, povrhu sem založil odeje še na debelo s slamo. Znotraj sem A.-Ž. panje založil z vrečami, ki so bile napolnjene z drobnó, lepo dišečo otavo. Nastopila je takoj dolga in ostra zima. Pri najmočnejšem in preje zelo mokrem panju sem opazil že pri prvem izletnem dnevu — grižo. Prezimili so drugače vsi panji dobro, le mokri in griževi panj seveda slabo — vendar se sedaj dobro popravlja. Ko sem ga spomladi odprl, mokrote sicer ni bilo več na zadnjih vraticih, pač pa mi je vdaril v nos hud duh po plesnobi in slabem zraku. Moj sosed g. Marčun je vložil v A.-Ž. panje starih letnikov »Domoljuba«, ki popolnoma in na trdo, hermetično zapro A.-Ž. panj. Dasi zadaj potem panjev ni nič posebej zadelal so njemu vse čebele izborno prezimile, brez najmanjše mokrote in bolezní.

To mi je dalo povod, da sem razmišljal o ti vražji mokroti, plesnobi in bolezni. Moje prepričanje je, da se mokrota ali rosa razvija le tam, kjer se srečujeta toplota in mraz. Šipe na oknih rose v zimi, ker je znotraj v sobi toplo, zunaj mrzlo. A.-Ž. panji v zimi rose, ker je znotraj toplo, na zadnja vrata pa pri-

tiska oster mraz. Zato je pri vseh A.-Ž. panjih, ki so znotraj topli, zadelani z slamnicami ali blazinicami, ki vse propuščajo toploto do zadnjih vrat, več ali manj rose in mokrote, kakor je pač razlika med notranjo in zunanjo temperaturo, družina bolj ali manj močna, zima bolj ali manj mrzla. Ker pride notranja toplota do zadnjih vrat ali stropa, ki ni še posebej zadelan od zunaj, skozi slamnice ali slabe blazine prav lahko, se srečata toplota in zunanji mraz ob teh stenah in zato vrata ali strop rosi. Ker se skoro nobena vrata ne zapro hermetično in to še posebno radi tega ne, ker nastopajoča vlaga sama še bolj krivi smrekovi ali jelovi les, pride zraven še zločesti preprih, ki pospešuje prav posebno prehlad in bolezen.

Čebele v kranjičih prezimijo dobro baš zaradi tega, ker same zamažejo vse špranje, onemogočijo vsak najmanjši preprih, pri A.-Ž. panjih tega zaradi mreže ne morejo. Zadnje dele kranjičev pa čebelarji povsod dobro zadelajo in zabranijo zunanjemu mrzlemu zraku vsak dostop do panjev. Isto je pri A.-Ž. panjih, ki so zaradi mnogih tenkih plasti časopisnega papirja popolnoma in hermetično zaprti ter zunanji zrak nima prav nobenega dostopa do notranje toplote na zadnji strani. Res je, da ima in mora imeti tudi mrzli zrak v zimi popolnoma prost dostop do izletne strani panjev, toda dejstvo je, da direktno dovanje zraka na izletni strani in pri izletnici sami nikdar ne povzroča one škodljive vlage, mokrote in plesnobe kakor ono na zadnji strani panjev.

Čebela je žival, kateri je po naravnih zakonih določeno toplo in temno bivanje v duplih — brez najmanjšega prepriha, vlage, plesnobe in nemira. V takih duplih, najsibodo to naravna bivališča čebel, kranjiči ali umetni panji, se razvija prava naravna toplota, z mravljinčjo kislino napolnjeni zrak. Hudo kaznuje narava vse grehe proti njej, močee najbolj in najhitreje grehe proti

naravi čebel. Kjer je zaduhla ječa — tam je bolezen, griža itd. Mokrota v panjih je velika sovražnica čebel. Čebelarji! Poročajte svoja mnenja in izkušnje!

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič. — Ljubljana.

Maj leta 1924. je bil v prvi tretjini hladen, v ostalem pa je imel značaj vročega poletja.

Na rastlinje, ki je v razvoju zelo zastalo, je vplivala toplota čudovito. Mahoma je bilo vse v cvetju. Slive, hruške, jablane so bujno cvetele, a žal, da zelo naglo odevetele. Po večstranskih poročilih so dale le malo nektarja. Več ga je dalo travniško cvetje in med tem posebno ondi rastoča kadulja.

Z naglim razvojem cvetja je tekmoval razvoj čebel. V sredi meseca je bila večina panjev prevešena in začelo se je delovanje v mediščih.

V Mostah so razširjali plodišča na ta način, da so vstavljali med predzadnji in zadnji zaležen sat po eden prazen, že izdelan sat lanskega leta. Kot posebnost nam poročajo, da matica niti enega teh satov ni zalegla. Čebele so jih napolnile s cvetnim prahom in medom.

V Novem mestu je bil donos cvetnega prahu posebno obilen. Čebele so ga toliko nanesle, da je bilo v nekaterih panjih vse satje v plodišču zadelano z obnožino in matica ni imela prostora, da bi stavila zalego. Medu pa ni bilo.

Največ medu je dala robinija (akacija), ki se je odela proti koncu meseca s tako obilnim cvetjem, da bi mogli reči: veje so se šibile pod dehtečimi cvetnimi grozdi. Dobro je naredil, kdor je pravočasno pripravil čebele na ta bogati vir nektarja. Robinija je bila večinoma tista rastlina, ki je povzročila, da so se tehtnice naših opazovališč začele dvigati. Najlepšo enodnevno bero je izkazal Vržej pri Ljutomeru, kjer je znašal dne 26. t. m. prirastek na teži 5 kg 80 dkg.

Mesečni pregled za maj 1924.

K r a j (z morskó višino)	Označba opazovanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka				Dni je bilo										
		pridobil v			zgubil v			največ pridobil	najvišja	najnižja	srednja mesečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih				
		1.	2.	3.	1.	2.	3.												kg	dne	C°	
		mesečni tretjini dkg						pridobil	po-rabil													
Ljubljana (305 m)		—	30	95	10	—	65	60	—	15	14	—	+33	+5	+17·6	28	12	—	6	5	20	7
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	—	180	—	—	20	—	—	—	—	—	+30	+4	+17	25	16	—	7	2	22	8
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	70	305	130	100	45	65	295	—	85	13	—	+30	+6	+17·5	29	17	—	7	11	13	24
Krtina pri Dobu (305 m)	A.-Ž.	255	305	450	205	245	75	485	—	180	14	—	+29	0	+14·4	30	17	—	5	11	15	19
Zg. Tuhinj (568 m)	A.-Ž.	110	40	130	80	80	10	170	—	80	13	—	+25	+2	+13·3	24	6	—	6	3	16	4
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	400	415	360	80	25	10	1060	—	140	3	—	+26	+5	+14	24	12	—	7	11	13	16
Javorje (700 m)																						
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	10	70	55	45	—	80	10	—	20	23	—	+27	+3	+15·2	23	12	—	8	9	14	16
Gor. Logatec (486 m)	Amerikane	30	500	265	50	20	100	615	—	80	13	14	+25	+4	+14·3	29	12	—	8	8	15	17
Cerknica (460 m)	A.-Ž.	85	700	280	1	—	—	965	—	170	13	—	+25	+6	+14·1	28	12	—	6	6	19	24
Sv. Gregor p. Ortneku (736 m)	A.-Ž.	198	1240	1150	10	10	220	2228	—	280	19	—	+28	+5	+15·1	31	16	—	5	10	16	17
Struge p. Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	65	155	385	125	25	90	365	—	135	22	—	+28	+1	+14·5	25	11	—	13	11	7	25
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	95	580	45	30	600	—	95	23	—	+28	+4	+17·9	26	12	—	8	2	21	15
Rožni dol p. Semiču (376 m)	A.-Ž.	—	280	855	70	60	225	780	—	140	21	—	+32	+4	+18	27	15	—	4	19	8	20
Sv. Peter p. Mariboru (210 m)	svoj panj	200	293	764	105	47	—	1005	—	175	13	—	+32	+6	+19	29	10	—	5	6	20	2
Orehova vas p. Mariboru	Gerstung	15	95	325	25	5	—	405	—	60	28	—	+30	+4	+21	29	8	—	5	11	15	15
Sp. Ložnica p. Žalcu (252 m)	A.-Ž.	75	130	600	80	10	10	705	—	90	28	—	+20	+3	+13	25	10	—	7	10	14	23
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)	dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+31	+6	+17·4	24	10	—	7	4	20	7
Ojstrica nad Dravogr. (981 m)																						
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+29	+8	+16·4	28	14	—	5	17	9	21
Vržež pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	27	35	2100	55	155	65	1887	—	570	26	—	+29	+4	+16	28	13	—	9	10	12	22
Tacen pod Šmarn. goro (314 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+32	+2	+17·2	26	6	—	2	2	21	10

Zadovoljni so bili tudi druge dni, kakor 24., 25. in 29. maja, ko je bilo prirastka: 2 kg 15 dkg, 4 kg 50 dkg in 3 kg 40 dkg.

Sadite torej robinijo! Imamo še mnogo nerodovitnih krajev, kjer bi izborna uspevala. Gozdarska šola v Ljubljani ima vsako leto sadike za mal denar na prodaj.

Rekord glede množine celomesečnega donosa je dosegel Sv. Gregor pri Ortneku. O izvoru ondotnega medu nam piše gosp. poročevalec: »z drugo tretjino meseca se je pričela paša na borovnici, črešnji in drugem sadnem drevju.«

Roji so bili redki ne samo pri A.-Ž. panjih, temveč tudi pri kranjičih. Pri prevešanju smo dobili zelo malo matičnikov.

V Zgornjem Tuhinju se je zaradi krmljenja s slabim medom pojavila gni-

loba. Bolezen so zatrli v kali. Enako naj bi se povsod postopalo. Vodje opazovalnih postaj in drugi izobraženi čebelarji naj v takih slučajih z besedami in dejanjem pomagajo svojim manj večim tovarišem.

V Rožnem dolu je tudi letos nastopila brezletnost. Napadla je samo stare čebele. Dajali so jim v napajališča močno osoljene vode, ki so jo čebele pridno odnašale. A sol mi zdravilo. Čebele jo menda rabijo kakor druge živali in človek. Z besedo — brezletnost zaznamujejo čebelarji različne bolezni. Tako imenujejo tudi nosemo. Tu kaj bi priporočali posebno pažnjo na napajalnike. Temeljito jih očistite vsaki dan! Mrtve in razkrajajoče se čebele okužujejo vodo. Pa tudi pred čebelnjakom ležeče ogrožajo zdrave. Odstranjujte jih redno!

DRUŠTVENE VESTI

Članom čebelarskega društva in vsem drugim čebelarjem.

Zanimanje za čebelarsko zadrugo, ki se pripravlja že celo leto in o kateri se bo izgovorila zadnja beseda na letošnjem občnem zboru, je vse premalo. Dolej se je priglasilo za pristop komaj nekaj nad 100 čebelarjev, dočim ima društvo okoli 2000 članov. Nevčlanjenih čebelarjev, ki bi pa istotako lahko postali člani zadruge, je pa še več nego 2000.

Pozivamo torej še enkrat in zadnjič vse čebelarje, ki žele stopiti v zadrugo, da se najkasneje do 15. julija t. l. priglasijo na ta način, da vpošljejo društvu izpolnjeno priglasnico, ki jo naj izrežejo z ovitka 3. števil. letošnjega letnika »Slov. Čebelarja«.

Steklenice za med po nizki ceni.

Blagovni oddelek čebelarskega društva ima večje število finih, močnih steklenic češkega izdelka s pokrovčki za 1 kg medu. Načelstvo je sklenilo oddati te steklenice, ki jih je okoli 3000 komadov, zaradi pomanjkanja prostora po nižani ceni Din 5.— za komad s pokrovčkom vred, torej pod lastno cenó. Treba pa jih je takoj naročiti, ker jih bo sicer oddelek konec sezije prodal steklarjem-grosistom.

Na razpolago so tudi pločevinaste posode za 4 kg medu po nizki ceni dinarjev 16.—.

Čebelarji naj to priliko izrabijo.

Dvajset izvrstnih plemenjakov

v A.-Ž. panjih prevešenih je na prodaj. Kje, pove uredništvo.

· VESTI IZ PODRUŽNIC

Čebelarica podružnica za Maribor in okolico je imela svoj drugi letošnji sestanek dne 18. maja predpoldne, pri lepo urejenem čebelnjaku g. Pinterja nad južnim kolodvorom.

Po kratki rešitvi podružničnih zadev pod predsedstvom nadučitelja Brumen-a, nam je obrazložil g. Pinter ameriški panj in čebelarjenje v njem. Uporablja ga že precej let. Nabavil si ga je po navetu znanega strokovnjaka dr. Zandera že v Švici. Ni čuda, da se mu je panj zaradi svoje preprostosti tako priljubil, da mu je postal zvest spremljevalec na vsa službena mesta. Povdarjal pa je, da kot zagovornik svojega Amerikanca ni nasprotnik A.-Ž., ki ga tudi temeljito pozna. Razvil se je živahen razgovor, v katerem se je med drugim naglašalo, da čebele najraje prezimujejo spredaj nad žrelom, ker imajo tam najčistejši zrak in so najbolj varne pred preprihom. Predsednik se g. Pinterju iskreno zahvali za temeljito razlago. Kaj pa udeležba? Bila je razveseljiva z ozirom na goste iz Bistrice, Ptuj-a, posebno pa Jarenine, odkoder je prišlo lepo število ondotnih podružničnih članov. Pač pa je bila udeležba domačih članov nekam bolj pičla. Ker sem prepričan, da je bil tudi z današnjim potekom sestanka vsak udeleženec popolnoma zadovoljen, upam, da se nas zbere 22. junija že okrog 40, saj se nam gre za to, da dobera spoznamo razne tu rabljene vrste panjev, njih vrline in njih hibe.

Ker se je omenjala tudi čebelna gnoloba, ki se nahaja v naši neposredni bližini, je želeti, da jo imajo oni člani, ki jim je to količkaj mogoče, v evidenci ter nas obveščajo pri naših sestankih o nje razširjanju ali pojemanju. **Tajnik.**

Čebelarica podružnica za Maribor in okolico je imela 22. junija t. l. svoj tretji letošnji sestanek na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Udeležba je bila žal pičla, dasi smo mogli pozdraviti celo zastopnico nežnega spola pri sestanku.

Gosp. prof. Priol je razkazal prisotnim najprej nasad važnejših medonosnih rastlin pred sadovnjakom, potem pa nas je povedel v ličen in potrebam umnega čebelarstva primerno zgrajen čebelnjak z avda, v katerem se nahaja 36 A. Žnideršičevih panjev. (Od teh je sedaj polovica

na paši.) Tukaj nam je natanko razkazal sestavo A.-Ž. ter raztolmačil in ocenil obratovanje v njih na podlagi večletnih lastnih izkušenj. Sodba je bila povsem ugodna, posebno ker je gosp. prof. natočil že letos od vsakega na paši se nahajajočega panja po 15 kg strdi.

Potem je navzoči predsednik ptujske čebelarice podružnice, gosp. Podgoršek, seznanil zborovalce s svojimi A.-Ž. panji, izvršenimi izboljšavami, izmed katerih je par očitvidno ugajalo, med tem ko bo morala glede drugih še-le praksa potrditi, če se bodo obnesli ali ne. Od izumitelja izboljšav na razpolago dani panj bo preiskusila vinarska šola.

Naposled nam je razkazal gosp. prof. Priol še ob straneh glavnega čebelnjaka stoječe lične paviljončke ameriških sestavov in svoj lastni, v glavnem po A.-Ž. sestavljen panj, ki meri na združitev čebelnih družin ob glavni paši in ki ima nedvomno najboljšo prihodnost.

Udeleženci tega zelo poučljivega sestanka smo se zadovoljni razšli, žal pa sme biti vsem članom, ki so ta izvrstna razkazovanje zamudili.

Prihodnji — četrti — letošnji sestanek bo 3. avgusta pri čebelnjaku gosp. oskrbnika Gselmana na Racerdvoru ob 8. uri zjutraj.

Čebelarica podružnica za konjiški okraj. V nedeljo, dne 15. junija, je imel g. Jurančič dvoje predavanj v našem okraju. Ni se ustrašil dolge poti in skrajno slabega vremena ter prihitel med svoje znanke-čebelarje. A kako je bil razočaran v Konjicah, kjer je bilo navzočih samo 6 ljudi razen odbornikov. V središču našega srezkega poglavarstva in v okolici je pač gotovo več nego 6 čebelarjev, od katerih bi lahko vsak s seboj privedel še po 4 novince-sušmarje, da bi slišali edino pravilna navodila umne čebeloreje naše-ga izkušenega staroste-čebelarja.

Boljši je bil obisk v Čadramu. Zbralo se je nad 30 poslušalcev, med njimi tudi nekaj dam, ki so z zanimanjem poslušali nad dveurno predavanje. V zelo poučnem govoru nam je najprej opisal življenje v kraljestvu čebel, njih korist za naravo in človeka. Čebelar imej le krepke družine in rodovitne matice. Slabiči naj izginejo iz naših čebelnjakov. Nadalje smo slišali

o prehrani čebel čez vse leto. Točilo je večkrat smrt čebelnim družinam čez zimó, ako v jeseni ni dovolj živeža v panju. Čebele rabijo za zalego mnogo toplota. Če je pri okencu malo čebelic, je dokaz, da jim je primanjkuje. Zato slamnice ali blazine za šipe in bolje bo na obe strani. Nazorno nam je g. Jurančič tudi

pokazal, po koliko satnikov je treba dati rojem in kako prilepljamo satnice na satnike. Sklepam z željo našega blagajnika, da bi še večkrat videli in slišali g. Jurančiča, ki letos praznuje 40 letnico čebelarjenja in ki deluje ves čas neumorno le iz ljubezni do svojih čebelic in — medu. Zum-zum. **Tajnik.**

DROBIŽ

Iz Bele Krajine. Zadnjič smo podali nekaj statistike o belokranjskem čebelarstvu, danes pa jo še malo izpopolnimo. Vzorni viniški čebelar je g. Mikulič, ki je bil na čebelarški razstavi odlikovan. V Poljanah—Predgradu, je začel prvi čebelariti v modernih panjih g. Ivan Weis, grašičinski logar. Ima jako lep steklen pavilon s 40 Gerstungovci, ki so vzorno oskrbovani. Dalje ima drugi čebelnjak z A.-Ž. panji, ki jih prav pohvali. Tu in tam po vrtu so raztreseni še drugi panji, tako, da je vse skupaj prav čedno videti. Nič čuda, da so ga dobri gospodarji začeli posnemati. Med prvimi je bil to večletni župan, pos. itd., g. Marko Jonke v Dolu. Ta je svojega učitelja celo prekosil, ker ima 60 panjev v prav solidnem čebelnjaku (dunajski, ameriški in A.-Ž.) Na koncu vzornega sadovnjaka stoji stavba in poleg nje senčna utica, kjer se tako lepo kramlja. Ta dva zaslužena čebelarja sta širila moderno čebelarstvo v Radence, Sedevce, Laze, Spodnji Log itd. Čebelar Šterk je imel v Sedevcih lani veliko nesrečo, ker mu je pogorel čebelnjak s čebelami vred.

G. Jonke se ni strašil truda in je po-sojeval panje, poklanjal sosedom in prijateljem roje. Medu je tam doli še precej, ljudje ga ne morejo prodati. Pred vojno so se eksportirale čebele na Češko in v Nemčijo, akoravno so imeli ljudje po skrajno slabih cestah 18 km do železnice. Ta del Bele Krajine je tudi v sadjarstvu mnogo boljši od drugega dela — zlasti pa okolice Gribelj, ki imajo najmanj sadja in čebel. Poljanci imajo tudi podružnico Čebelarškega društva, kar je v Beli Krajini velika redkost. **B. R.**

Za godrnjavce. »Der deutsche Imker« (»Nemški čebelar«) je prinesel v zadnji

števil. jako lepe in poučne zapovedi za take društvene člane, katerim odbor ničesar povšeči ne naredi in jim z nobeno stvarjo ne more ustreči. Glase se v prostem nekoliko okrajšanem prevodu:

I. Skušaj, da ti ne bo treba plačati članarine! Društva so za to, da iz njih zase izvlečeš kolikor mogoče koristi. Velika brezobzirnost je, zahtevati za to članarino, s katero se osebno okorišča odbor in načelstvo.

II. Le nikari kaj delati za društvo! Da bi prevzel kako predavanje, agitacijo, ali da bi dal svoj čebelnjak za tečaj — tega nikari. Dela naj le načelstvo, zato pa je tukaj.

III. Nikari ne prevzemi kakega mesta v načelstvu! Ko bi ti hoteli naprtiti celo predsedstvo, tajništvo ali blagajništvo, reci, da 1. ne utegneš, 2. ne moreš, 3. Kvečjemu prevzemi, če te izvolijo za častnega člana. — Delajo naj le drugi.

IV. Zborovanj se udeležuj kolikor mogoče malo! Kdor hoče kaj veljati, naj se redkokdaj prikaže. Če bi se redno udeleževal takih prireditvev, bi utegnil kdo misliti, da se hočeš še kaj naučiti.

V. Pri zborovanjih nikomur ne pravi svojih izkušenj! Ali bi ne bilo škoda, ko bi bili tudi drugi tako ali pa celo bolj modri od tebe? To bi ne bilo ugledno. Čebelarških skrivnosti in prednosti nikomur ne izdaj.

VI. Kaži se vedno zapostavljen in oškodovan! Ker vse najbolje veš, bi bilo predrzno od drugih, ako bi se šteli za enake tebi. S sumljivimi namigavanji ne štedi in zbiraj okrog sebe vse nezadovoljneže.

VII. Proti načelstvu le vedno pa ostro nastopaj! Načelstvo išče le dobička. Take službe se tako rade zlorablajo.

VIII. O pravem času bodi netesani! Hudo razžaljenje je zate, ako se načelstvo in drugi člani drznejo kaj ugovarjati tvojim očitkom. Nesramni so tako, da zahtevajo od tebe dokazov za tvoje trditve in »dobromislečo« opozicijo.

IX. Povsod in iz vsega skušaj kaj izbiti zase! Pridno in spretno delaj za hrbtom načelstva in društva. Vedno se pritožuj in trudi se, da boš iztuhtal kako posebnost.

X. Skrbi venomer za to, da bo imelo načelstvo dovolj dela! Vse mogoče izkuhaj. Čim manj se da izpeljati, tem bolje. Ako se tvoji predlogi odklonijo, izstopi iz društva in ga skušaj razbiti. Predloge skrbno skrivaj in se nikari ne posvetuj o njih z načelstvom, ker bi vse vnaprej opoviralo. Delaj le krepko na videz. Tu in tam predlagaj nezaupnico načelstvu. To poveča slogo, edinstvo in soglasje, pospešuje delo v društvu in krepki čut odgovornosti.

Na industrijsko-obrt. razstavi v Mariboru, ki bo od 10.—28. avgusta t. l., se bode vpoštevalo tudi čebelarstvo. Na razstavo se bodo sprejemale čebele in oni predmeti, ki so v zvezi s čebelarstvom, posebno panji in druge čebelarske potrebnosti in čebelni pridelki ter izdelki. Opozarjamo na to prirediteljev zlasti člane na Štajerskem. Vsa tozadevna pojasnila daje uprava industrijske razstave v Mariboru, Grajski trg 1.

Čebele v Albaniji. Marsikaterega vnetega čebelarja bo gotovo zanimalo, kako je s čebelarstvom v Albaniji. Bil sem tamkaj kot ital. vjetnik v bližini Valone. Ker me je čebelarstvo zanimalo že od mladih nog, sem se ob prilikah, katerih sem pač imel kot vjetnik žalibog le malo, jako zanimal, kako je tamkaj s to panogo.

Čebeloreja v teh krajih sploh ni znana. Čebele živijo v drevesnih duplinah ali pa si napravijo gnezdo med gostim vejevjem, od koder tudi rojijo. Roje sem vjel v kakšne navadne vreče, katere sem oprl od znotraj s palicami, da so bile napete, ali v večjo konservno škatljo, kar sem pač v tem spoštovanem kraju mogel dobiti. Zadovoljne so bile z vsem. Jako zanimivo je bilo pogledati ta čebelnjak z raznovrstnimi takimi »panji«. V 14 dneh je bil tak

panj poln satovja in medu! Pokazal in razložil sem potem tam prebivalstvu, katero se je začelo zanimati za moj čebelnjak, da čebela ni tako nevarna žival, (ker so se pika grozno bali), da je nasprotno jako koristna. Vedno več jih je prihajalo k meni, naj jim prodam tak panj in tako si kmalu videl pri marsikaki borni bajtici seveda jako primitiven čebelnjak s takim panjem. Iz hvaležnosti so me enkrat celo povabili, naj pridem k njim in me pogostili z ovčjim mlekom in finim duhanom in marsikaka lira me je razbremenila takratnega neugodja. Podnebje in paša je tamkaj izvrstna. Zime skoro nobene, kvečjemu pade malce slana. Ko bi bil tamkaj čebelar z našimi A.-Ž., bi lahko pridobil ogromne množine medu.

Anton Jobst.

Kako se je nekdanje v Rusiji med cedil? Še dandanes je čebelarstvo v Rusiji zelo razširjeno. Nekdanje pa je moralo biti še mnogo bolj, da se je med res kar cedil, kakor popisuje sloveči zgodovinar Žiga pl. Herberstein. Ta izredni mož je bil rojen l. 1486. v Vipavi in je l. 1566 umrl na Dunaju. Cesar Maksimiljan I. in pozneje Karel V. sta ga večkrat poslala v diplomatskih zadevah na ruski carski dvor. Spisal je l. 1549. zgodovinsko-geografsko knjigo: »Znamenitosti iz moskovitovske države«, najprej v latinskem jeziku. Ta knjiga je še dandanes velikega kulturno-zgodovinskega pomena. Bil je dober opazovalec ter popisal prav preprosto vse razmere o katerih se je ali sam prepričal ali pa so mu drugi pripovedovali. Govori tudi o bogastvu voska in medu v tej državi. Najprej prav resno pripoveduje, kar je sam videl, potem pa pristavi še kako prav šegavo smešnico. Tako pravi: »Najbolj gotova žetev v moskovitovski deželi je vosek in med. Cela dežela je polna pridnih čebel, katere ne napolnjujejo le raznih panjev, ampak tudi votla drevesa. V gozdih se najdejo kar na drevju velika čebelna gnezda in tudi votla drevesa, ki so polna medu, katera so pa čebele popustile in si izvolile drugo stanovanje. Ljudje kar ne morejo pobrati vsega medu po zelo obširnih gozdih. Zato se vedno najde kako votlo drevo — visoko in široko kot velik sod, polno medu.« Temu poročilu je pristavil še to veselo zgodbo, katero mu je povedal zgodovinar Jovius, Italijan: »Moskovitovski poslanec Demetrije je povedal pred leti v Rimu, da je živel v njegovem kraju na Ruskem neki kmetič, ki

je šel nekoč v gozd iskat medu. Našel je votlo drevo polno medu. Splezal je na drevo in se spustil v votlino, da je bil do prsi v medu. Dva dni je bil v medu in se ni mogel iz njega izkobacati. Vpil je na vse grlo, pa v velikem gozdu ga ni nihče slišal, da bi ga izvelkel. Pripravil se je že na smrt v medu. Kar pride velik medved, ki ga je rešil. Medved si je namreč tudi pozelel medu, splezal na drevo in se s svojim zadnjim koncem spustil v duplo. Kmetič ga hitro zgrabi za noge in kriči na ves glas, da bi ga prepodil. Medved se je tako prestrašil, da je hitro zopet nazaj splezal in kmetiča potegnil seboj.«

Radij v medu. Večkrat slišimo in bemo, da je med zelo zdravilen, ker ima v sebi radij. Kaj pa je radij? To je neka novo odkrita rudnina s čudovitimi lastnostmi. Veliko začudenje je povzročilo med kemiki, ko sta učena mož in žena Kurijske (Curie) na Francoskem to rudnino našla. Dobiva se radij v raznih kamnih zlasti v Uralu pa le v silno majhni množini. Da se dobi 1 gram te snovi, je treba predelati 10.000 kg te rude. Zato pa je radij tako silno drag, da se ga dobi komaj 1 gram za približno 50.000 Din. Radijoaktivnost je zmožnost, stalno oddajati nevidne žarke, kateri prešinjajo tanke nevidne tvari, in se ne lomijo kot drugi svetlobni žarki. Najmanjši drobec radija deluje lahko 1000 let. Vpliva pa tako zelo na človeško telo, da povzroči lahko smrt ali vsaj težke poškodbe, ako se telo dalje časa izpostavi tem žarkom. Zato je pa tako velikega pomena v zdravilstvu, kjer se rabi v zelo oslabilnem stanju. Uporablja se zoper mnoge bolezni posebno pa zoper nevarne tvore, — lupus — raka in kužne bolezni. Razne zdravilne vode so baš zaradi tega tako imenitne, ker imajo v sebi radij, n. pr. Gishibler. Stari, na živcih bolni in slabotni ljudje, ki so prestali kako hudo bolezen, dobe olajšanje po zdravljenju z radijem. Med je pa najpripravnejša posoda v kateri se hrani to dragoceno zdravilo. Nič nemogočega ni, da vsebuje med tudi radij. Čebele nabirajo sladki nektar po raznih krajih in raznih cvetlicah. Ako rastejo te cvetlice na zemlji, katera ima v sebi radij, je lahko mogoče, da dobi tudi cvetica nekaj radija v sebe. Zato je priporočati vživanje medu toliko kot priporočati radij.

Iz Avstrije. Zvezo avstrijskih čebelarjskih društev so ustanovili 27. januarja t. l. v Lincu. Zvezi so se priklopila vsa avstrijska čebelarska društva, ki štejejo skupaj 25.000 članov. Savezno glasilo je »Bienenvater«. V načelstvo so izvoljeni sledeči člani: za 1. predsednika dr. Günther-Rodler, za 2. predsednika dr. V. Haerdtel, za tajnika Th. Weippl, za blagajnika A. Schiff. Zvezino zborovanje bo vsako jesen na Dunaju. K temu zborovanju odpošlje vsako društvo po 3 zastopnike. Zvezina pisarna je na Dunaju, I. Helfferstorferstrasse 5/2.

64. shod nemških čebelarjev bo drugo leto na Dunaju. Ob tej priliki bodo priredili veliko čebelarsko razstavo, na katero bodo vabljeni čebelarji iz celega sveta. Ker se je nadejati, da se bodo razstave udeležili najodličnejši svetovni čebelarski veljaki, mnoge čebelarske organizacije, čebelarski učitelji, uredniki in nekaj tisoč čebelarjev iz tu in inozemstva, se je sedaj pričelo s pripravami. Razstava bo obsegala sledeče oddelke: 1. Oddelek za čebelarsko književnost, 2. oddelek za statistiko, 3. oddelek za znanstvo, 4. oddelek za oceno medu, 5. oddelek za zapakovanje medu, 6. oddelek za med, 7. oddelek za uporabo medu, 8. oddelek za vosek, 9. oddelek za panje, 10. oddelek za orodje, 11. oddelek za čebelno pašo, 12. oddelek za vzgojo matic, 13. etnografski oddelek.

Razglas o pristojbinah po športnem ribolovnem redu za državne ribje vode v Bohinju. Pristojbine kakor tudi dnina spremljevalcu ostaja tudi za leto 1924 ista kakor jo določa tuuradni razglas z dne 29. maja 1923, št. 3549, t. j., športna pristojbina za enodnevni lov 40 Din, za enotedenski lov 200 Din, za enomesečni lov 600 Din, dnina spremljevalcu za ves dan 40 Din, za pol dne 25 Din. Stalni gostje hotela »Sv. Janez ob Boh. jezeru« kakor tudi člani Slovenskega ribarskega društva v Ljubljani in ribarskih društev v Mariboru, Celju, Konjicah in Ribnici, plačujejo polovico določene takse proti društveni izkaznici in prejšnji prijavi pri kmetijskem oddelku Velikega župana ljubljanske oblasti v Ljubljani. Drugače pa veljajo tudi zanje določila ribolovnega reda.

Eventuelne roje z lanskimi maticami proda. Cena po dogovoru. I. LEBAR v Hraštniku.

Cenik čebelarškega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarškega društva za Slovenijo v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred Škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 9 okvirov najnovejšega sestava: kompletan z vsemi pritliklinami (s pripravo za prevažanje)	300	—
Isti na 10 okvirjev, najnovejši in najpreciznejši izdelek	325	—
Baloni, za 1 ali 2 litra Din 16— ozir.	24	—
Deska za pritrjevanje satnic	8	—
Euskol zavitek	7	—
Garnitura za vdélavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	35	—
Kadilnik	—	—
Kapa, čebelarška, za odpirati s tkanino	60	—
s tkanino (navaden)	50	—
Kleščé za okvirčke	—	—
Kleščé za okvirčke v topli stavbi	42	—
Kolesce za vtiranje žice	28	—
Zaklopna kozica za odlaganje objudjenih satnikov	40	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 3 do 15 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	5	—
Mreža žična za okenca (pocinkana) à m ²	60	—
Nastavek s taco za odkrivanje satja ob točenju medu	120	—
Nož za izpodrezovanje satja	12	—
Nož za odkrivanje satja	15	—
Odvijač za vijake	3	—
Pipe čebelarške	85	—
Pitalnik za A.-Ž. panj Din 10—, iz bele pločevine	18	—
Posode za med, pločevinaste à 4 kg	16	—
Iste za 55 kg	200	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50	—
Posoda za čiščenje medu z dvojnim sitom	180	—
Ravnalec (priprava za uravnavanje satnikov v A.-Ž. panju)	8	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	18	50
Razstojišča pločevinasta mesto kvačic za 9 ali 10 okvirčkov	2	50
Rešetka matična močna (nemškega fabrikata) za m ²	200	—
Rešetka matična šibkejša	135	—
Rokavice, čebelarške	100	—
Satnice 39 × 23 cm, pr. kg	76	—
Sipalnik lesen za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Sito za čiščenje medu, leseno	20	—
Isto pločevinasto	32	—
Solnčni topilnik	150	—
Spone za rokave I. vrste par	7	—
Iste II. vrste par	6	—
Stiskalnice za umetno satje	900	—
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	12	—
Šablona jeklena in zabijač (priprava za pritrjevanje kvačic)	18	—
Ščetica za ometanje čebel	10	—
Šilo za vrtnje luknjic	3	—
Točilo za med, pločevinasto za 3 okvire 27 × 41 cm	1100	—
Topilnik s svetilko in žličko za lepljenje satnic	58	—
Topilniki za voščine	100	—
Vilice za odkrivanje satja	38	—
Zapahi za žrela:		
a) kovinski enostranski Din 5—	5	—
b) leseni (Trinkov sestav)	2	—
Znaki	5	—
Žica v klobčiču dkg Din 1—	—	—
Kovinska garnitura za A.-Ž. panj:		
a) 6 palic 40 × 8 mm (nepocinkano železo)	9	—
b) 2 nosilca za matično rešetko	5	—
c) 2 tečaja za vratica à Din 3—	6	—
d) 4 tečaji za bradi à Din —75	3	—
e) mreža za okenca po m ²	60	—
f) zapahi za okenca p. Strgar à Din 1—	4	—
g) 2 zaporici za zaklopnico à Din —50	1	—
h) kvačice iz železne žice, kilogram	28	—
i) 1 kljukica za vratica, večja	1	—
j) kos matične rešetke 33 × 25	15	—

Gospodarske knjige:

Janša, Nauk o čebelarstvu. Tretja izdaja. Priredil Frančišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Znidaršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24'—.

Humek, Praktični sadjar. Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Vežana Din 120'—.

Slovenska kuharica. Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvanimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vež' Din 220'—.

Sadje v gospodinjstvu. Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta priredil M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. Din 30.

Gospodinjstvo. Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del pisal Dr. Fr. Dolšak. Din 40'—.

Nasveti za hišo in dom. Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32'—, vezana Din 48'—.

Sadno vino ali sadjevec. Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. D. 20.

Breskev in marelica. Navodilo, kako ju vzgajamo in oskrbujmo. Z 22 slikami in 2 barvanimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12'—.

Naše gobe. Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vežana Din 100'—.

Kubična računica v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vežana Din 20'—.

Računar v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vežan Din 30'—.

Zemljepisni atlas kraljevine S. H. S. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48'—.

Slovenci. Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vežan Din 60'—.

Gospodarska geografija. (Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vežana Din 48'—.

Parni kotel. Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30'—.

Ojačen beton. Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30'—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.